

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 18.4.2013
COM(2013) 233 final

2013/0121 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

**Kyproksen tasavallalle erityistoimista rahoitusvakauden ja kestävän kasvun
palauttamiseksi**

PERUSTELUT

Kyprokseen on kohdistunut rahoitusmarkkinoilla kasvavia paineita, kun huoli sen julkisen talouden kestävydestä, heikentyneestä rahoitussektorista ja mahdollisten julkisten tukitoimien mittakaavasta on lisääntynyt. Vaikka jotkin epätasapainotiloista ovat seurausta euroalueen kriisin kielteisistä heijastusvaikutuksista ja Kreikan tapahtumista, osa niistä on kotimaista alkuperää ja jo pidempiaikaisia. Luottoluokituslaitosten alennettua Kyproksen valtion joukkovelkakirjojen luokitusta useaan otteeseen maa ei ole enää pystynyt hankkimaan uutta rahoitusta julkisen talouden kestävyyskannan kanssa sopusoinnussa olevin ehdoin. Samaan aikaan pankkisektorille on käynyt entistä vaikeammaksi saada kansainvälistä markkinarahoitusta, ja suurten rahoituslaitosten pääomavajeet ovat kasvaneet huomattaviksi. Pankkisektorin tilanne heikentyi dramaattisesti vuoden 2013 alussa luottamuksen heikentyessä, mikä on johtanut jatkuvaan merkittävään talletuspakoon. Maaliskuussa 2013 euroryhmä pääsi poliittiseen sopimukseen Kyproksen makrotalouden sopeutusohjelman keskeisistä tekijöistä ja enintään 10 miljardin euron rahoituksesta. Rahoitusmarkkinoiden kuohunnan seurauksena pankit suljettiin 10 päiväksi. Tuona aikana sektoria supistettiin merkittävästi pankkien kriisinhoidon ja uudelleenjärjestelyn avulla sekä erottamalla Kreikka-operaatiot Kyproksen pankeista.

Näiden vakavien talouden ja rahoitusmarkkinoiden häiriöiden vuoksi Kyproksen viranomaiset pyysivät virallisesti 25. kesäkuuta 2012 lainan muodossa annettavaa rahoitustukea Euroopan rahoitusvakausvälineestä (ERVV) / Euroopan vakausmekanismista (EVM) sekä Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF) tarkoituksena tukea talouden paluuta kestäväan kasvuun, varmistaa asianmukaisesti toimiva pankkijärjestelmä ja turvata rahoitusvakaus Euroopan unionissa ja euroalueella. Euroryhmä pyysi 27. kesäkuuta 2012 komissiota yhteistyössä Euroopan keskuspankin (EKP), Kyproksen viranomaisten ja IMF:n kanssa sopimaan makrotalouden sopeutusohjelmasta ja rahoitustarpeista sekä toteuttamaan tarvittavat toimet rahoitusvakauden turvaamiseksi. Euroryhmä pääsi 16. maaliskuuta ja 25. maaliskuuta 2013 poliittiseen sopimukseen Kyproksen viranomaisten kanssa ohjelman keskeisistä osatekijöistä, joihin sisältyivät pankkisektorin uudelleenjärjestely ja huomattava supistaminen sekä julkisen talouden vakauttamista, rakenteellisia uudistuksia ja yksityistämistä koskevien toimien vahvistaminen. Tärkeä osa sopimusta oli, että pankkien pääomittaminen toteutettaisiin lähes yksinomaan pankkien sisällä (eli osakkeenomistajien ja velkojen varoin). Alle 100 000 euron talletusten on määrä pysyä koskemattomina. Velkojat eivät joutuisi kärsimään suurempia tappioita kuin ne, joita olisi aiheutunut, jos pankit olisi likvidoitu tavanomaisessa maksukyvyttömyysmenettelyssä. Teknisellä tasolla päästiin 2. huhtikuuta 2013 sopimukseen kattavasta toimenpidepaketista, joka toteutetaan kolmivuotisen makrotalouden sopeutusohjelman puitteissa. Tärkeimmät tavoitteet, toimenpiteet ja tulokset vahvistettiin luonnoksessa yhteisymmärryspöytäkirjaksi komission ja Kyproksen tasavallan välillä.

Makrotalouden sopeutusohjelman tavoitteena on palauttaa rahoitusmarkkinoiden luottamus, palauttaa terve makrotalouden tasapaino ja mahdollistaa kestävä kasvun palauttaminen talouteen. Tavoitteiden saavuttamiseksi ohjelma perustuu kolmeen pilariin. Ensimmäinen pilari on rahoitussektorin strategia, joka perustuu rahoituslaitosten uudelleenjärjestelyyn ja supistamiseen, sektorin valvonnan vahvistamiseen sekä toimiin, joilla puututaan pääoma- ja likviditeettivajeisiin. Toisen pilarin muodostaa kunnianhimoinen julkisen talouden vakauttamisstrategia, joka perustuu vuonna 2012 aloitettuihin vakauttamist toimiin. Toimenpiteillä on tarkoitus erityisesti alentaa juoksevia perusmenoja, lisätä valtion tuloja, parantaa julkisen sektorin toimintaa ja ylläpitää julkisen talouden vakauttamista keskipitkällä aikavälillä. Tavoitteena on korjata liiallinen julkisen talouden alijäämä ja saattaa julkinen bruttovelka suhteessa BKT:hen keskipitkällä aikavälillä vakaalle lasku-uralle. Viranomaiset

ovat sitoutuneet supistamaan alijäämän alle 3 prosentin suhteessa BKT:hen niin pian kuin mahdollista. Rakennerahastojen ja muiden EU:n rahastojen sekä työllisyyden ja kasvun lisäämiseen tähtäävien EU:n politiikka-aloitteiden moitteetonta toteuttamista olisi ylläpidettävä. Tämä edistää osaltaan Kyproksen pitkän aikavälin kasvu-uraa. Kolmas pilari muodostuu kunnianhimoisesta rakenneuudistusohjelmasta, jolla on tarkoitus tukea kilpailukykyä ja kestävää ja tasapainoista kasvua Kyprokselle vuonna 2012 annettujen maakohtaisten suositusten mukaisesti ja mahdollistaa makrotaloudellisten epätasapainotilojen purkaminen. Nuorten mahdollisuuksia ja heidän työllistymisnäkömiään olisi ylläpidettävä ottaen huomioon 28. helmikuuta 2013 tehty poliittinen sopimus nuorisotakuun perustamista koskevasta neuvoston suosituksesta.

Ohjelma kattaa vuodet 2013–2016.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Kyproksen tasavallalle erityistoimista rahoitusvakauden ja kestävän kasvun palauttamiseksi

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 136 artiklan 1 kohdan yhdessä sen 126 artiklan 6 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 136 artiklan 1 kohdassa määrätään mahdollisuudesta toteuttaa talous- ja rahaliiton moitteettoman toiminnan varmistamiseksi toimenpiteitä, jotka koskevat niitä jäsenvaltioita, joiden rahayksikkö on euro.
- (2) Neuvosto teki 13 päivänä heinäkuuta 2010 SEUT-sopimuksen 126 artiklan 6 kohdan nojalla päätöksen¹, jossa todetaan, että Kyproksessa on liiallinen alijäämä, ja antoi Kyprokselle SEUT-sopimuksen 126 artiklan 7 kohdan nojalla julkistalouden liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi suosituksen, jossa todetaan, että "Kyproksen viranomaisten olisi lopetettava nykyinen julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanne mahdollisimman pian ja viimeistään vuonna 2012".
- (3) Kyproksen vuoden 2012 kansallisesta uudistusohjelmasta annetussa suosituksessa sekä samassa yhteydessä annetussa Kyproksen vuosien 2012–2015 vakaushjelmaa koskevassa lausunnossa² neuvosto suosittelee muun muassa, että Kypros toteuttaa toimenpiteitä korjatakseen liiallisen alijäämän kestävästi vuonna 2012, varmistaa riittävän edistymisen kohti velan supistamiselle asetettua viitearvoa, lujittaa rahoituslaitosten tehokasta pääomittamista koskevia säännöksiä ja parantaa kilpailukykyä.
- (4) Kyprokseen on kohdistunut rahoitusmarkkinoilla kasvavia paineita, kun huoli sen julkisen talouden kestävydestä ja heikentyneen rahoitussektorin edellyttämistä julkisista tukitoimenpiteistä on lisääntynyt. Vaikka jotkin epätasapainotiloista ovat seurausta euroalueen kriisin kielteisistä heijastusvaikutuksista, osa niistä on kotimaista alkuperää ja jo pidempiaikaisia³. Luottoluokituslaitosten alennettua Kyproksen valtion joukkovelkakirjojen luokitusta useaan otteeseen maa ei ole enää pystynyt hankkimaan uutta rahoitusta julkisen talouden kestävyysnäkymien kanssa sopusoinnussa olevin ehdoin. Samaan aikaan pankkisektorille on käynyt entistä vaikeammaksi saada rahoitusta kansainvälisiltä markkinoilta ja suurten rahoituslaitosten pääomavajeet ovat kasvaneet huomattaviksi.

¹ EUVL L 186, 20.7.2010, s. 30.

² EUVL C 219, 24.7.2012, s. 13.

³ Sellaisina kuin ne on määritetty Kyprosta koskevassa perusteellisessa tarkastelussa vuodelta 2012 ja Kyprokselle vuonna 2012 EU-ohjausjaksolla osoitetuissa maakohtaisissa suosituksissa.

- (5) Näiden vakavien talous- ja rahoitusolosuhteiden vuoksi Kyproksen viranomaiset pyysivät virallisesti 25 päivänä kesäkuuta 2012 lainan muodossa annettavaa rahoitustukea Euroopan rahoitusvakausvälineestä / Euroopan vakausmekanismista sekä Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF) tarkoituksena tukea talouden paluuta kestäväan kasvuun, varmistaa asianmukaisesti toimiva pankkijärjestelmä ja turvata rahoitusvakaus Euroopan unionissa ja euroalueella. Euroryhmä pyysi 27 päivänä kesäkuuta 2012 komissiota yhteistyössä EKP:n, Kyproksen viranomaisten ja IMF:n kanssa sopimaan makrotalouden sopeutusohjelmasta ja rahoitustarpeista sekä toteuttamaan tarvittavat toimet rahoitusvakauden turvaamiseksi vallitsevassa hyvin haastavassa ympäristössä, jossa vaarana ovat valtion joukkolainojen markkinoiden myllerryksen heijastusvaikutukset. Euroryhmä pääsi 16 päivänä maaliskuuta ja 25 päivänä maaliskuuta 2013 poliittiseen sopimukseen Kyproksen viranomaisten kanssa ohjelman peruspilareista. Pankkisektoria järjesteltäisiin uudelleen ja supistettaisiin, ja julkisen talouden tervehdyttämistä, rakenteellisia uudistuksia ja yksityistämistä koskevia toimia tehostettaisiin. Pankkien pääomittaminen toteutettaisiin lähes yksinomaan pankkien sisällä (eli osakkeenomistajien ja velkojien varoin).
- (6) Nykyisissä olosuhteissa Kyproksen olisi hyväksyttävä kattava toimenpidepaketti, joka on määrä toteuttaa kolmivuotisen makrotalouden sopeutusohjelman puitteissa vuoden 2013 toiselta neljännekseltä vuoden 2016 ensimmäiseen neljännekseen.
- (7) Toimenpidepaketilla olisi pyrittävä palauttamaan rahoitusmarkkinoiden luottamus ja terve makrotalouden tasapaino ja mahdollistamaan talouden palaaminen kestäväan kasvuun. Se olisi jäsenneittävä kolmeen pilariin. Ensimmäinen pilari olisi rahoitussektorin strategia, joka perustuu rahoituslaitosten uudelleenjärjestelyyn ja supistamiseen, sektorin valvonnan vahvistamiseen sekä toimiin, joilla puututaan pääoma- ja likviditeettivajeisiin. Toisen pilarin muodostaisi kunnianhimoinen etupainotteinen julkisen talouden vakauttamisstrategia, jonka toimenpiteillä on tarkoitus erityisesti alentaa juoksevia perusmenoja, lisätä valtion tuloja, parantaa julkisen sektorin toimintaa ja ylläpitää julkisen talouden vakauttamista keskipitkällä aikavälillä siten, että vaikutus heikommassa asemassa oleviin on mahdollisimman vähäinen ja rakennerahastojen ja muiden EU:n rahastojen toteuttaminen säilyy moitteettomana. Kolmas pilari muodostuisi kunnianhimoisesta rakenneuudistusohjelmasta, jolla on tarkoitus tukea kilpailukykyä ja kestäväa ja tasapainoista kasvua, mahdollistaa makrotaloudellisten epätasapainotilojen purkamisen erityisesti uudistamalla palkkojen indeksointijärjestelmä työmarkkinaosapuolia kuullen ja poistaa esteitä, jotka haittaavat markkinoiden moitteetonta toimintaa. Nuorten mahdollisuuksia ja heidän työllistymisnäkömiään olisi ylläpidettävä ottaen huomioon 28 päivänä helmikuuta 2013 tehty poliittinen sopimus nuorisotakuun perustamista koskevasta neuvoston suosituksesta.
- (8) Komission tekemän, nimellisen BKT:n tarkistetun kasvuennusteen (–0,5 % vuonna 2012, –8,2 % vuonna 2013, –2,9 % vuonna 2014, 2,6 % vuonna 2015 ja 3,7 % vuonna 2016) perusteella velan suhde BKT:hen olisi 87 % vuonna 2012, 109 % vuonna 2013, 123 % vuonna 2014, 126 % vuonna 2015 ja 122 % vuonna 2016. Velka siis kasvaisi suhteessa BKT:hen nopeasti vuoteen 2015 asti, minkä jälkeen se siirtyisi alenevalle uralle niin, että velkasuhde olisi arviolta 105 % vuonna 2020. Velkadynamiikkaan vaikuttavat useat talousarvion ulkopuoliset rahoitustoimet. Komission tekemän, nimellisen BKT:n tarkistetun kasvuennusteen mukaan julkisen talouden rahoitusaseman ennakoidaan olevan 395 miljoonaa euroa alijäämäinen (2,4 % suhteessa BKT:hen) vuonna 2013, 678 miljoonaa euroa alijäämäinen (4,3 % suhteessa

BKT:hen) vuonna 2014, 344 miljoonaa euroa alijäämäinen (2,1 % suhteessa BKT:hen) vuonna 2015 ja 204 miljoonaa euroa ylijäämäinen (1,2 % suhteessa BKT:hen) vuonna 2016.

- (9) Kyproksen pankkisektorin pitkän aikavälin selviytymiskyvyn vahvistaminen on ratkaisevan tärkeää maan rahoitusjärjestelmän vakauden palauttamisen kannalta ja – kun otetaan huomioon voimakkaat keskinäiset yhteydet – koko euroalueen rahoitusjärjestelmän vakauden säilyttämisen kannalta. Kyproksen pankkisektorin huomattava supistaminen ja uudelleenjärjestely on käynnissä. Parlamentti on antanut lainsäädäntöä, jolla luodaan kattavat puitteet luottolaitosten elvytykselle ja kriisinratkaisulle. Kyproksen pankkisektoria on välittömästi supistettu merkittävästi näiden uusien puitteiden nojalla. Kyproksen pankkisektorin maksuvalmiuden säilyttämiseksi on määrätty väliaikaisia hallinnollisia toimenpiteitä.
- (10) Kyproksen julkisen velan keskipitkän aikavälin kestävyys on määrä turvata panemalla täytäntöön kattavia ja kunnianhimoisia uudistuksia rahoituksen, julkisen talouden ja rakenteiden osalta.
- (11) Komission olisi tarkastuskäyntejä tekemällä ja Kyproksen viranomaisten säännöllisen neljännesvuosittaisen raportoinnin perusteella yhteistyössä EKP:n kanssa, ja tarvittaessa IMF:n kanssa, tarkistettava säännöllisin väliajoin, että makrotalouden sopeutusohjelmaa toteutetaan määrätietoisesti.
- (12) Komission olisi annettava toimenpidepaketin koko toteutuksen ajan ohjausta ja teknistä apua yksittäisillä osa-alueilla.
- (13) Kyproksen viranomaisten olisi voimassa olevien kansallisten sääntöjen ja käytäntöjen mukaisesti otettava työmarkkinaosapuolet ja kansalaisyhteiskunnan organisaatiot mukaan rahoitustukiohjelman valmisteluun, seurantaan ja arviointiin.
- (14) Makrotalouden sopeutusohjelmaan kuuluvien toimenpiteiden toteuttamiseksi annettavan rahoitustuen on tuen muodosta riippumatta oltava sopusoinnussa Euroopan unionin oikeudellisten vaatimusten ja politiikkojen ja erityisesti unionin talouden ohjausjärjestelmän kanssa. Rahoituslaitoksia tukevat toimet on toteutettava Euroopan unionin kilpailusääntöjä noudattaen. Komissio varmistaa, että pyydetyn EVM-rahoitustuen yhteydessä yhteisymmärryspöytäkirjassa esitetyt toimenpiteet ovat täysin sopusoinnussa tämän päätöksen kanssa,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Jotta Kyproksen talouden olisi helpompi palata kestäväen kasvun uralle ja julkisen talouden ja rahoitusjärjestelmän vakauteen, Kyproksen on toteutettava määrätietoisesti makrotalouden sopeutusohjelmaa, jonka tärkeimmät osatekijät vahvistetaan tämän päätöksen 2 artiklassa. Makrotalouden sopeutusohjelmalla, jäljempänä 'ohjelma', on puututtava riskeihin, joita Kypros aiheuttaa euroalueen rahoitusvakaudelle, ja sillä on pyrittävä nopeasti palauttamaan Kyprokseen terve ja kestävä talous- ja rahoitustilanne sekä maan kyky hankkia tarvitsemansa rahoitus kokonaisuudessaan rahoitusmarkkinoilta. Ohjelmassa on otettava asianmukaisesti huomioon Kyprokselle Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 121, 126, 136 ja 148 artiklan nojalla osoitetut suositukset sekä toimet, jotka jäsenvaltio on toteuttanut suositusten noudattamiseksi, ja samalla siinä on pyrittävä laajentamaan, lujittamaan ja syventämään tarvittavia politiikkatoimenpiteitä.

2. Komissio seuraa yhteistyössä EKP:n, ja tarvittaessa IMF:n kanssa, edistymistä ohjelman toteuttamisessa. Kyproksen on tehtävä komission ja EKP:n kanssa kaikin tavoin yhteistyötä. Sen on muun muassa annettava komissiolle ja EKP:lle kaikki tiedot, jotka nämä katsovat ohjelman seurannan kannalta tarpeellisiksi.
3. Komissio tarkastelee yhteistyössä EKP:n, ja tarvittaessa IMF:n kanssa, Kyproksen viranomaisien kanssa mahdollisia muutoksia ja tarkistuksia, joita ohjelmaan voi olla tarpeen tehdä, jotta voidaan ottaa asianmukaisesti huomioon muun muassa mahdolliset merkittävät erot makrotalouden ja julkisen talouden ennusteiden ja toteutuneiden lukujen (ml. työllisyysluvut) välillä, negatiiviset heijastusvaikutukset sekä makrotalouden ja rahoitusmarkkinoiden shokit. Komissio antaa julkisen talouden, rahoitusjärjestelmän ja rakenteiden uudistusta varten jatkuvaa ohjausta ja neuvontaa sen varmistamiseksi, että ohjelmaa toteutetaan asianmukaisesti ja voidaan auttaa korjaamaan epätasapaino kestävästi. Komissio arvioi säännöllisesti ohjelman taloudellisia vaikutuksia ja suosittelee tarvittavia korjauksia kasvun ja työpaikkojen luomisen edistämiseksi, tarvittavan julkisen talouden vakauttamisen turvaamiseksi ja haitallisten yhteiskunnallisten vaikutusten välttämiseksi.

2 artikla

1. Kyproksen ohjelman tärkeimmät tavoitteet ovat Kyproksen pankkisektorin tervehdyttäminen, julkisen talouden käynnissä olevan vakauttamisen jatkaminen ja rakenneuudistusten toteuttaminen kilpailukyvyyn sekä kestävän ja tasapainoisen kasvun tukemiseksi.
2. Kyproksen on liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn mukaisia velvoitteitaan vastaavasti vakautettava julkista taloutta korkealaatuisin ja pysyvin toimenpitein pitäen samalla vaikutukset muita heikommassa asemassa oleviin mahdollisimman vähäisinä.
3. Kyproksen on toteutettava 4–15 kohdan toimenpiteet.
4. Jotta alijäämä saataisiin mahdollisimman pian alle 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen, Kyproksen on oltava valmis toteuttamaan lisää vakauttamistoimia. Erityisesti, jos tulot jäävät ennustettua pienemmiksi tai sosiaalimenot lisääntyvät kielteisten makrotaloudellisten vaikutusten vuoksi, hallituksen on oltava valmis toteuttamaan lisätoimenpiteitä ohjelman tavoitteiden ylläpitämiseksi myös vähentämällä harkinnanvaraisia menoja huolehtien kuitenkin, että vaikutus heikommassa asemassa oleviin on mahdollisimman vähäinen. Ohjelmaennusteita suuremmat käteistulot ja satunnaiset tulot on ohjelmakauden aikana säästettävä tai käytettävä velan lyhentämiseen. Jos taas tulokset ovat ennustettua paremmat siinä määrin, että tilanne katsotaan pysyväksi, lisätoimien tarve voi ohjelmakauden loppuvuosina pienentyä.
5. Kyproksen on ylläpidettävä rakennerahastojen ja muiden EU:n rahastojen moitteetonta toteuttamista.
6. Rahoitussektorin tervehdyttämiseksi Kyproksen on jatkettava pankkisektorin perusteellista uudistamista ja uudelleenjärjestelyä sekä elinkelpoisten pankkien vahvistamista palauttamalla niiden pääoma asianmukaiselle tasolle, ratkaisemalla niiden maksuvalmiustilanne ja vahvistamalla niiden valvontaa. Ohjelmaan on sisällytettävä seuraavat toimenpiteet ja tulokset:
 - a) Varmistetaan, että pankkisektorin maksuvalmiustilannetta seurataan tiiviisti ja toteutetaan asianmukaisia toimenpiteitä, joilla pidetään yllä järjestelmän

riittävää maksuvalmiutta eurojärjestelmän sääntöjen mukaisesti. Äskettäin määrättyjä väliaikaisia pääomien vapaan liikkuvuuden rajoituksia (mm. käteisnostojen, sähköisten maksujen ja ulkomaille siirtojen rajoituksia) seurataan tiiviisti. Tavoitteena on, että rajoitukset ovat voimassa vain niin kauan kuin on ehdottoman välttämätöntä rahoitusvakauteen kohdistuvien vakavien ja välittömien riskien ehkäisemiseksi. Keskuspankkirahoitukseen turvautuvien tai valtiontukea saavien kotimaisten pankkien keskipitkän aikavälin rahoitus- ja pääomasuunnitelmissa olisi otettava realistisesti huomioon odotettavissa oleva velkavivun purkaminen pankkisektorilla ja vähennettävä riippuvuutta keskuspankkien lainanannosta välttämällä omaisuuserien pikaista myyntiä ja luottolamaa. Vähimmäismaksuvalmiusvaatimuksia koskevat säännökset päivitetään, jotta tulevaisuudessa voidaan ehkäistä keskittyminen euromääräisiin varoihin.

- b) Suoritetaan Bank of Cyprusin ja Cyprus Popular Bankin varojen riippumaton arvonmääritys ja yhdistetään nopeasti Cyprus Popular Bankin operaatiot Bank of Cyprusiin. Arvonmääritys on tehtävä nopeasti, jotta Bank of Cyprusissa olevien talletussuojan ylittävien talletusten asianomaiset osat voidaan vapauttaa.
- c) Hyväksytään tarvittavat säännöt, joiden mukaan pankkien on nostettava rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen suhdelukunsa (Core tier 1) 9 prosenttiin vuoden 2013 loppuun mennessä.
- d) Toteutetaan toimia pankkien uudelleenjärjestelystä veronmaksajille aiheutuvien kulujen minimoimiseksi. Ennen valtiontukitoimenpiteiden myöntämistä liike- ja osuuspankkien, joilla on liian vähän pääomaa, on hankittava pääomaa niin pitkälti kuin mahdollista yksityisistä lähteistä, kuten (mutta ei ainoastaan) pankkien osakkeenomistajilta ja velkojilta. Uudelleenjärjestely- tai kriisinratkaisusuunnitelmat on hyväksyttävä virallisesti valtiontukisääntöjen nojalla ennen kuin valtiontukea annetaan.
- e) Varmistetaan, että luottorekisteri luodaan, että voimassa olevaa lainamuodollisuuksien hoitamista koskevaa sääntelyä tarkastellaan ja tarvittaessa muutetaan ja että säädetään liikepankkien hallinnointi- ja ohjausjärjestelmän vahvistamisesta.
- f) Vahvistetaan pankkien hallinnointi- ja ohjausjärjestelmää muun muassa kieltämällä lainananto riippumattomille hallituksen jäsenille tai heihin sidossuhteessa oleville tahoille.
- g) Maksimoidaan järjestämättömien lainojen takaisinperintä ja minimoidaan samalla lainanottajien kannustimet strategiseen maksujen laiminlyöntiin. Tähän sisältyy vakuuksien käyttöönottoa koskevien rajoitusten lieventäminen ja järjestämättömien lainojen asianmukainen seuranta ja hallinta. Kyproksen keskuspankki antaa ohjeet luokitella kaikki yli 90 päivää sitten erääntyneet lainat järjestämättömiksi.
- h) Saatetaan osuuskuntamuotoisten luottolaitosten sääntely ja valvonta liikepankkien sääntelyä ja valvontaa vastaavaksi.
- i) Varmistetaan osuuskuntamuotoisten luottolaitosten elinkelpoisuus ja kehitetään komissiota kuullen ja EKP:lle ja IMF:lle asiasta tiedottaen osuuskuntamuotoisten luottolaitosten tulevaa rakennetta, toimintaa ja

elinkelpoisuutta koskeva strategia. Strategia on tarkoitus toteuttaa vuoden 2015 puoleenväliin mennessä.

- j) Lisätään yritysten ja kotitalouksien velkaantuneisuuden seurantaan, ja luodaan puitteet kohdennetulle yksityisen sektorin uudelleenjärjestelylle.
- k) Parannetaan edelleen rahanpesunvastaisia säännöksiä ja varmistetaan täydellinen läpinäkyvyys parhaiden käytäntöjen mukaisesti.

7. Viranomaisten on vuonna 2013 pantava vuoden 2013 talousarviolaki määrätietoisesti täytäntöön pysyvillä lisätoimenpiteillä, joiden suuruus on vähintään 351 miljoonaa euroa (2,1 % suhteessa BKT:hen). Kyproksen on muutettava vuoden 2013 talousarviolakia ja sisällytettävä siihen uusia vakauttamistoimenpiteitä. Kyproksen on toteutettava seuraavat toimenpiteet:

- a) Talousarvion menopuolella on vähennettävä asunto-ohjelmia koskevia menoja vähintään 36 miljoonalla eurolla ja pienennettävä edelleen palkkaluokittain julkisen sektorin palkkoja sekä virtaviivaistettava tiettyjä sosiaalietuuksia.
- b) Tulopuolella lisätoimenpiteisiin on sisällytettävä kiinteistöverojen, lakisääteisen yhtiöverokannan, korkotulojen verokannan, pankkiveron ja julkisista palveluista perittävien maksujen korottaminen.
- c) Kyproksen on lisätulojen saamiseksi uudistettava moottoriajoneuvojen verojärjestelmää ympäristöystävällisyysperiaatteita noudattaen.
- d) Kyproksen on otettava käyttöön toimenpiteitä, joilla hillitään terveydenhuoltomenoja ja parannetaan terveydenhuollon kustannustehokkuutta lisäämällä julkisten sairaaloiden toiminnan tehokkuutta, kilpailukykyä ja kustannustehokkuutta. Lisäksi Kyproksen on otettava käyttöön joitakin terveyspalveluja ja lääkevalmisteita koskeva omavastuuosuusjärjestelmä.
- e) Kyproksen on varmistettava joulukuun 2012 jälkeen käyttöön otettujen vakauttamistoimenpiteiden täysimääräinen toteuttaminen.

8. Seuraavia toimenpiteitä on sovellettava 1 päivästä tammikuuta 2014:

- a) Menopuolella talousarvioon on sisällytettävä: sosiaalisista tulonsiirroista aiheutuvien menojen supistaminen vähintään 28,5 miljoonalla eurolla parantamalla tulonsiirtojen kohdentamista; julkisen sektorin ja laajemman julkisen sektorin palkkojen alentaminen edelleen; opiskelijoiden ja eläkeläisten joukkoliikennekortin muuttaminen maksulliseksi; ja rakenneuudistustoimenpiteiden toteuttaminen koulutussektorilla palkkamenojen pienentämiseksi.
- b) Tulopuolella vuoden 2014 talousarvioon on sisällytettävä: julkisen ja yksityisen sektorin työntekijöiden bruttoansioista vähennettävän tilapäisen maksun voimassaolon pidentäminen 31 päivään joulukuuta 2016; arvonlisäveron korottaminen; valmisteverojen korottaminen; ja yleisen sosiaalivakuutusjärjestelmän maksuosuuksien korottaminen.

9. Julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyys varmistamiseksi Kyproksen on toteutettava finanssi- ja rakennepoliittisia uudistuksia, jotka sisältävät muun muassa seuraavat toimenpiteet ja tulokset:

- a) Yleisen eläkejärjestelmän ja julkisen sektorin eläkejärjestelmän uudistaminen, jotta eläkejärjestelmästä tulee kestävä samalla kun huolehditaan eläkkeiden riittävydestä. Tarvittaessa uudistuksia voidaan edelleen vahvistaa.

- b) Terveysthuoltomenojen kasvun hillitseminen rahoitusrakenteen kestävyysvahvistamiseksi ja julkisen terveydenhuollon tehostamiseksi.
 - c) Julkisten menojen ja budjettiprosessin tehokkuuden parantaminen tehokkaan julkisen talouden keskipitkän aikavälin kehityksen avulla osana julkisen varainhoidon parantamista noudattaen kaikilta osin julkisen talouden kehityksiä koskevista vaatimuksista annettua direktiiviä ja talous- ja rahaliiton vakauudesta, yhteensovittamisesta sekä ohjauksesta ja hallinnasta tehtyä sopimusta (vakaussopimus).
 - d) Parhaiden käytänteiden mukaisesti laaditun asianmukaisen lainsäädännöllisen ja institutionaalisen kehityksen vahvistaminen julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksille.
 - e) Ohjelman laatiminen vankan hallinnointi- ja ohjausjärjestelmän (corporate governance) luomiseksi valtion omistamille ja puoliksi julkisille yrityksille ja yksityistämissuunnitelman käynnistäminen talouden tehokkuuden parantamiseksi ja velanhoitokyvyn palauttamiseksi.
 - f) Veronkannon ja verohallinnon tuloksellisuuden ja tehokkuuden parantamiseen tähtäävän kokonaisvaltaisen uudistus suunnitelman laatiminen ja toteuttaminen, mihin kuuluvat myös toimenpiteet, joilla varmistetaan kansainvälistä veroyhteistyötä ja verotietojen vaihtoa koskevien lakien ja normien täysimääräinen ja oikea-aikainen soveltaminen.
 - g) Kiinteistöveron uudistaminen.
 - h) Julkishallinnon uudistaminen sen toimivuuden ja kustannustehokkuuden parantamiseksi erityisesti tarkistamalla julkishallinnon kokoa, työehtoja ja toiminnallista organisaatiota, jotta julkisia resursseja voidaan käyttää tehokkaasti ja tarjota väestölle laadukkaita palveluja.
 - i) Sosiaalietuuksien yleisen rakenteen ja etuuksien tason uudistaminen pyrkien resurssien tehokkaaseen käyttöön ja sopivaan tasapainoon sosiaalivastustusten ja työnteon kannustimien välillä.
10. Kyproksen on työmarkkinaosapuolia kuultuaan uudistettava palkkojen indeksointijärjestelmä tavalla, joka on sopusoinnussa talouden kilpailukykyyn parantamistavoitteiden kanssa ja jossa otetaan huomioon työn tuottavuuden kehitys. Suunnitellulla sosiaalihuollon uudistuksella olisi varmistettava, että sosiaalivastukset toimivat turvaverkkona, jolla varmistetaan vähimmäistoimeentulo niille, jotka eivät pysty hankkimaan peruselintasoa, kuitenkin niin, että kannustimet ottaa vastaan työtä säilyvät. Mahdolliset vähimmäispalkan muutokset on tehtävä työmarkkinaosapuolia kuullen, ja niiden on vastattava talouden ja työmarkkinoiden kehitystä.
11. Kyproksen on tehtävä alakohtaiseen lainsäädäntöön loput muutokset, joita palveludirektiivin täytäntöönpano edellyttää. Palvelumarkkinoilta on poistettava perusteettomat esteet, erityisesti säänneltyjen ammattien osalta. Kilpailupuitteita on kohennettava parantamalla toimivaltaisen kilpailuviranomaisen toimintaa ja vahvistamalla kansallisten sääntelyviranomaisten riippumattomuutta ja toimivaltaa.
12. Kyproksen on vähennettävä antamatta olevien saantokirjojen määrä alle kahden tuhannen vuoden 2014 loppuun mennessä ja pantava rakennustodistusten ja saantokirjojen antamisen sitovat määräajat täytäntöön.

13. Kyproksen on vuoden 2013 loppuun mennessä muutettava kiinnitetyn omaisuuden pakkohuutokauppaa ja sallittava yksityiset huutokaupat mahdollisimman nopeassa aikataulussa. Asioiden käsittelyvauhtia tuomioistuimissa on nopeutettava, ja tuomioistuinten käsittelyruuhka on purettava ohjelman loppuun mennessä.
14. Kyproksen on tehtävä aloitteita matkailualan kilpailukyvyn vahvistamiseksi. Näihin aloitteisiin on sisällytettävä vuosiksi 2011–2015 tehdyn matkailualan strategian uudelleentarkastelu, joka perustuu selvitykseen siitä, miten parantaa matkailualan liiketoimintamallia, ja perusteelliseen analyysiin parhaista keinoista saada Kyprokselle riittävät lentoyhteydet.
15. Energiasektorilla Kyproksen on saatettava kolmas energiapaketti osaksi kansallista lainsäädäntöään ja pantava se kaikilta osin täytäntöön. Lisäksi on muotoiltava kattava kehityssuunnitelma Kyproksen energiasektorin uudelleenjärjestelyä varten. Suunnitelmassa on oltava:
 - a) kaasun hyödyntämisen edellyttämän infrastruktuurin toteutussuunnitelma,
 - b) yhteenveto energiasektorin ja kaasun viennin sääntelyjärjestelmästä ja markkinajärjestelystä, ja
 - c) hiilivetyvarojen hallinnan institutionaalisten puitteiden perustamista koskeva suunnitelma, johon kuuluu myös kansainvälisesti tunnustettuja parhaita käytäntöjä noudattaen perustettava rahasto, joka vastaanottaa ja hoitaa merellä tapahtuvasta kaasun hyödyntämisestä saatavia julkisia tuloja.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu Kyproksen tasavallalle.

4 artikla

Tämä päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*